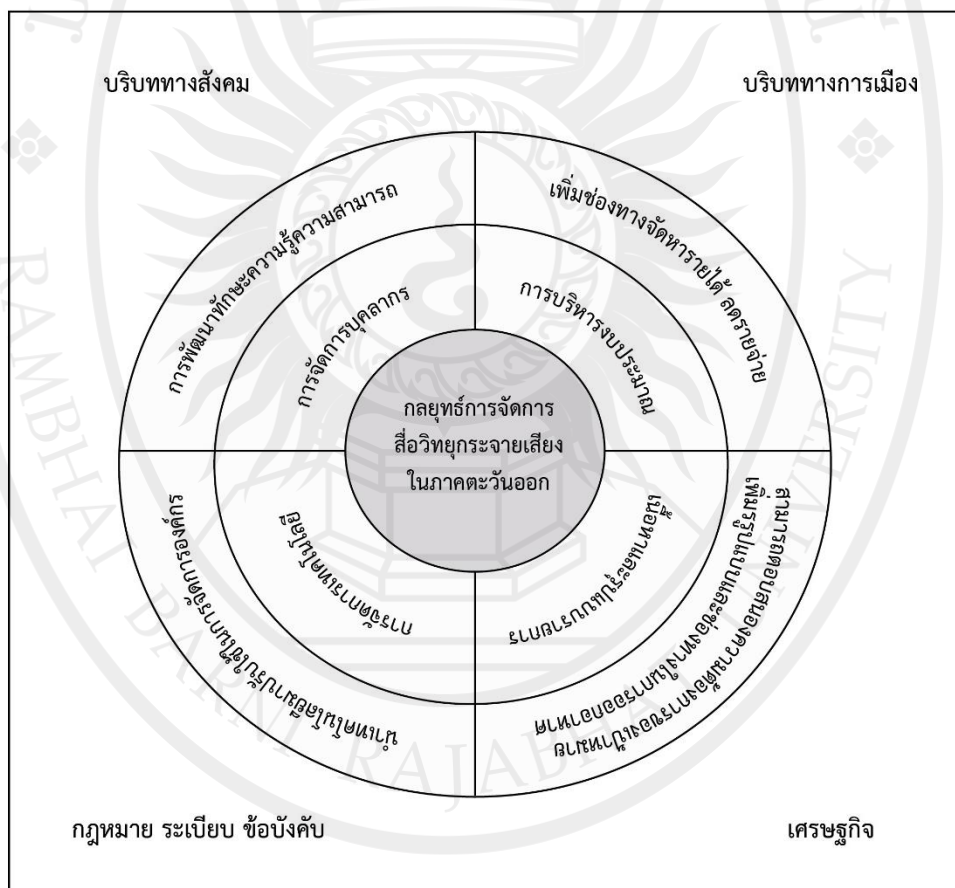

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการองค์กรของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการองค์กรของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง และเพื่อพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงขึ้นมาใหม่ และให้ชื่อว่า กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.1 กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียง

จากภาพกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และสร้างขึ้นมานั้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสื่อวิทยุกระจายเสียงอื่น ๆ ได้ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงมีรูปแบบการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่และรูปแบบ

การดำเนินงานในลักษณะคล้ายกัน จึงประสบปัญหาในรูปแบบใกล้เคียงกัน จึงสามารถนำเอากลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปประยุกต์ใช้งานให้เหมาะสมกับสื่อวิทยุกระจายเสียงอื่นๆ ได้

ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ SWOT ของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มาจากผู้ประกอบการ และผู้ปฏิบัติงานในองค์กรสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประสบปัญหาในการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง ซึ่งพบปัญหาหลัก ๆ คล้าย ๆ กันคือ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้รับสื่อ การลดลงของมูลค่าส่วนแบ่งทางการตลาดที่ทำให้รายได้ขององค์กรลดลง และที่สำคัญคือการเปลี่ยนผ่านจากวิทยุกระจายเสียงจากระบบอนาล็อกไปสู่วิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัลที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ส่งผลให้วิทยุกระจายเสียงกว่าเกือบ 4,000 สถานีที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ดังนั้นแล้วกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างขึ้นนี้จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่อื่นด้วยเช่นกัน

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ที่จะมีรูปแบบกฎเกณฑ์ในการจัดการคลื่นความถี่ของสื่อวิทยุกระจายเสียง รวมไปถึงการเปลี่ยนผ่านจากการกระจายเสียงในระบบอนาล็อกไปสู่การแพร่กระจายเสียงระบบดิจิทัล ยังไม่แล้วเสร็จดังนั้นหากการดำเนินการดังกล่าวแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะส่งผลให้การบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงของผู้ประกอบการและผู้บริหารสื่อวิทยุกระจายเสียงมีแนวทางที่จะทำการจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงก็คือปัจจัยด้านการบริหารบุคลากร งบประมาณ เนื้อหารูปแบบรายการ และเทคโนโลยี ฉะนั้นแล้วกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงโดยทั่วไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พบในการจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยพบว่า ปัญหาของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นที่สำคัญคือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เข้ามากระทบต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค ทำให้มีช่องทางในการติดตามข่าวสารและความบันเทิงที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาดของสื่อวิทยุกระจายเสียงลดลงอย่างมากรายได้จากสื่อวิทยุกระจายเสียงจึงลดน้อยลง และอีกปัญหาเรื่องบุคลากรของสื่อวิทยุกระจายเสียงที่โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอายุมากปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรสื่อวิทยุกระจายเสียงมาอย่างยาวนานกล่าวได้ว่าเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงอย่างมา แต่ก็ยังมีปัญหาที่สำคัญคือการปรับตัวให้ก้าวทัน

กับเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การดำเนินงานในยุคปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

2. รูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาวิจัยนั้น พบว่ารูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสำคัญกับองค์ประกอบใหญ่ ๆ 4 องค์ประกอบ (ดังที่ได้แสดงในวงล้อกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

2.1 การบริหารจัดการบุคลากร ซึ่งบุคลากรขององค์กรด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงนั้นเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความสามารถในด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง มีความรักและชอบในงานทางด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งยังมีช่างเทคนิคและห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการแก้ไขปัญห และบุคลากรหนึ่งคนมีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ได้หลายรูปแบบ แต่ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้ององค์กรจะต้องมีการส่งเสริมทักษะความรู้ใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรเสนอความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอยู่เสมอเพื่อนำเอาข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาปรับปรุงการดำเนินงานให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การบริหารจัดการงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยส่วนของการจัดหารายได้เพิ่มเติมจากช่องทางอื่น ๆ และการบริหารจัดการรายจ่ายให้เกิดความสมดุล โดยการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในการจัดการองค์กรช่วยลดรายจ่ายบางส่วน ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมระบบการออกอากาศระยะไกล ช่วยลดต้นทุนในการเดินทางและรายจ่ายด้านบุคลากรบางส่วนได้ การสตรีมมิงวิทยุออนไลน์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ช่วยเพิ่มรายได้และความน่าเชื่อถือจากผู้ลงโฆษณาส่งผลต่อรายรับขององค์กร

2.3 การบริหารจัดการรูปแบบและเนื้อหารายการ ซึ่งประกอบด้วยการผลิตเนื้อหารายการที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัย ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ในการออกอากาศ ไม่กระทบหรือก่อผลเสียต่อสังคมทำให้การดำเนินการออกอากาศเป็นไปอย่างราบรื่นไม่ก่อให้เกิดปัญหา และการจัดการเนื้อหารายการที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับทุกช่วงวัยจะช่วยดึงดูดกลุ่มผู้ฟังได้อย่างมาก รวมไปถึงการทำให้รูปแบบรายการมีความน่าสนใจมีช่องทางในการออกอากาศที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งการออกอากาศระบบวิทยุกระจายเสียงภาคพื้นดินในระบบเดิม การออกอากาศผ่านช่องทางวิทยุออนไลน์ การออกอากาศผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.4 การบริหารจัดการเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยระบบเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการองค์กร และเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมระบบการสื่อสารทางไกลผ่านระบบออนไลน์ การออกอากาศผ่านเครือข่ายออนไลน์ การเชื่อมโยงสัญญาณระหว่างสถานีวิทยุกระจายเสียง และการบริหารจัดการองค์กรการใช้ระบบออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารในองค์กรและนอกองค์กรทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การใช้ระบบจัดทำผังรายการวิทยุออนไลน์ซึ่งทำให้ทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร และผู้ลงโฆษณาสามารถตรวจสอบและตัดสินใจดำเนินงานได้ตลอดเวลา

3. ประเมินรูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ประกอบกิจการด้านวิทยุกระจายเสียง บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร มีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก กลุ่มผู้ฟังมีพฤติกรรมมารับฟัง

รายการของทางสถานีวิทยุสัมพันธ์จันทบุรี ความถี่ FM 103.75 MHz. อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มผู้ฟังมีความพึงพอใจองค์ประกอบด้านรายการรวม องค์ประกอบด้านเทคนิคและเทคโนโลยี อยู่ระดับมาก

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการองค์กรของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการองค์กรของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก และเพื่อพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก จากการวิจัยพบว่า ปัญหาของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นที่สำคัญคือ ปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ เนื้อหาและรูปแบบรายการ และปัญหาด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดรัศมีมัลย์ เกียวศรีกุล (2562 : 187-189) ในเรื่องของการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงต้องปรับโครงสร้างองค์กร ปรับตำแหน่งงาน ปรับกลุ่มงาน ให้รองรับการผลิตและเผยแพร่บนสื่อใหม่ที่มีหลายช่องทาง โดยโครงสร้างองค์กรต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างคล่องตัว มีแผนการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง โดยปรับกระบวนการคิดของบุคลากรทุกคนในองค์กรทุกระดับ ทั้งระดับบริหารและพนักงานให้เข้าใจการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อรองรับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน เพิ่มทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีอยู่เดิม ให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi skills) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การรับคนใหม่เข้ามาปฏิบัติงานต้องมีทักษะที่หลากหลาย สามารถปรับตัวเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และปรับปรุงกฎระเบียบภายในองค์กรให้เอื้อประโยชน์ต่อการแข่งขัน เพราะผู้บริโภคสามารถรับฟังวิทยุกระจายเสียงได้ตลอดเวลา การออกอากาศในระบบเดิม ควบคู่ไปกับการออกอากาศออนไลน์ยังทำให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้มากขึ้นอีกด้วย

ด้วยการเข้ามามีบทบาทของสื่อใหม่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสังคมออนไลน์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เกิดผลกระทบต่อสื่อมวลชนดั้งเดิมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ นิตยสาร โทรทัศน์ รวมไปถึงวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเกิดผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงไปของพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปรับสื่อจากสื่อใหม่เนื่องจากสื่อใหม่มีจุดเด่นที่ความรวดเร็วของเนื้อหา รวมไปถึงความสะดวกสบายของอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับสารนั้น ๆ แต่สื่อเก่าต่างก็มีจุดเด่นของตนเอง ทำให้สามารถดำรงอยู่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งวิทยุกระจายเสียงมีจุดเด่นที่สำคัญคือเป็นสื่อที่มีเฉพาะเสียเพียงอย่างเดียวทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารโดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วยได้ นับเป็นจุดแข็งที่สำคัญของวิทยุกระจายเสียง รวมไปถึงเป็นสื่อมวลชนที่มีความใกล้ชิดกับผู้รับสารเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่ต้องมีผู้ดำเนินรายการ สามารถโต้ตอบพูดคุยแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระกับผู้ฟังได้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้รับฟัง ดังนั้นแล้วสิ่งที่จะทำให้สื่อวิทยุกระจายเสียงดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพสังคมปัจจุบันคือ “การปรับตัว” โดยการผสมผสานจุดเด่นของสื่อวิทยุกระจายเสียงเข้ากับสื่อใหม่ให้เกิดความหลากหลายของช่องทาง

ในการรับฟัง รวมไปถึงการโต้ตอบระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้รับฟังรายการ รวมไปถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม ขยายขอบเขตในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ฟังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตเลขา สุคนธจรัส และลดาวัลย์ แก้วสินวล (2561 : 161) เรื่องแนวโน้มการปรับตัวของสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยทำการศึกษาศาสนาวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การปรับตัวในยุคหลอมรวมสื่อต้องประกอบด้วย การปรับตัวทางด้านช่องทางการสื่อสาร โครงสร้างองค์กร รูปแบบการทำงาน การนำเสนอเนื้อหา เพื่อขยายช่องทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี ส่งผลให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของทีมงาน ต้องมีการเรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารให้ก้าวทันพฤติกรรมผู้บริโภคการเปิดรับสื่อของผู้ฟังในปัจจุบัน โดยทีมงานสื่อใหม่มีอิสระในการทำงาน ด้วยการคิดเนื้อหาในการเสนอในสื่อใหม่มากขึ้น มีการปรับตัวด้วยการสร้างรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายมากขึ้น ปรับวิธีการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดเด่นของแต่ละสื่อ โดยเน้นถึงความรู้สึก “ง่าย” ในเรื่องราวที่นำเสนอส่งผลให้ผู้อ่านมีความสะดวกในการติดต่อกับทีมงานด้วยช่องทางสังคมออนไลน์อีกด้วย การนำเอาเทคโนโลยีมาเสริมสร้างและเพิ่มคุณภาพในการผลิตข่าวสาร การสร้างสรรค์รายการและการเพิ่มช่องทางการออกอากาศแต่ด้านเนื้อหาจะต้องเป็นสื่อเสาหลักสำคัญในการนำเสนอข่าวสารที่เป็นแกนหลัก ที่มีความน่าเชื่อถือ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการขยายเครือข่ายในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการสนับสนุนการผลิตเนื้อหา ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยแท้จริงในอันที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรนั่นเอง

สำหรับปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสื่อวิทยุกระจายเสียง ในภาคตะวันออก พบว่า ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาด้านบุคลากรที่ขาดทักษะความรู้ด้านการจัดการเทคโนโลยี การเข้ามาของสื่อออนไลน์ส่งผลให้ส่วนแบ่งทางการตลาดที่ลดลงทำให้รายได้ขององค์กรลดลงส่งผลให้องค์กรไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงข้อจำกัดทางเนื้อหา และรูปแบบรายการที่ขัดต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของสำนักงาน กสทช. ส่งผลให้การดำเนินไม่ราบรื่น ซึ่งสามารถแยกปัญหาออกเป็นด้านย่อย ๆ ได้ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านบุคลากร ปัจจุบันบุคลากรวิทยุกระจายเสียงมีอายุที่มากขึ้น ขาดคนรุ่นใหม่มาทดแทน คนรุ่นใหม่มองข้ามสื่อวิทยุกระจายเสียงเนื่องจากการเข้ามาของสื่อออนไลน์ บุคลากรที่มีอยู่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน และเนื่องด้วยบุคลากรที่มีอยู่มาก ทำให้ขาดความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารต่าง ๆ อีกทั้งบุคลากรคนรุ่นใหม่ที่เขาเข้ามาปฏิบัติงานในสายงานวิทยุกระจายเสียงมีไม่พอต่อความต้องการ รายได้ของสื่อวิทยุกระจายเสียงลดลงทำให้บุคลากรบางส่วนหันไปประกอบกิจการในสายงานอื่น ๆ และด้วยความต่างของช่วงวัยทำให้บุคลากรรุ่นเก่ากับรุ่นใหม่ทำงานได้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควรเนื่องด้วยความคิดเห็นมักไม่ตรงกัน

1.2 ปัญหาด้านด้านงบประมาณ เนื่องด้วยการเข้ามาของสื่อออนไลน์ทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาดที่สื่อวิทยุกระจายเสียงมีอยู่โดนแบ่งไปบางส่วน ทำให้รายได้ของผู้ประกอบกิจการลดลง อุปกรณ์เครื่องส่งยังมีราคาแพงมากเมื่อเทียบกับเทคโนโลยีอื่น ๆ ทำให้ผู้ประกอบการมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เนื่องด้วยระเบียบของ กสทช. ที่ให้ห้องปฏิบัติการที่ได้รับอนุญาตเท่านั้นที่จะดำเนินการเปิดเครื่องส่งเพื่อซ่อมได้ และต้องไปดำเนินการที่สำนักงานใหญ่ กสทช. ทำให้เสียค่าใช้จ่าย

ด้านการเดินทาง และค่าใช้จ่ายส่วนอื่นมากยิ่งขึ้น ถึงในปัจจุบันจะมีโปรแกรมสนับสนุนการดำเนินงานทางด้านวิทยุกระจายเสียง แต่โปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ก็มีราคาที่สูงขึ้น และ กสทช. มีระเบียบให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ต้องมีการตรวจเครื่องส่ง การแพร่ของคลื่นความถี่ และการออกอากาศต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี และในการตรวจทุกครั้งจะต้องใช้ห้องปฏิบัติการทางเทคนิค และอุปกรณ์จำนวนมาก ทำให้มีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในแต่ละปี รวมไปถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแต่ละที่ มีอำนาจในการสั่งห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์บางอย่าง แม้ว่าบางครั้งจะโฆษณาตามใบขออนุญาตโฆษณาก็ตาม ทำให้สถานียาตราได้บางส่วนไป

1.3 ปัญหาด้านด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ความไม่สดใหม่ของข่าวสาร เนื่องจากต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง และรอช่วงเวลาในการออกอากาศ และด้วยรายการแบบพูดคุยเป็นรายการสด ในบางกรณีอาจมีความไม่เหมาะสมของผู้ดำเนินรายการ เนื้อหาบางอย่างไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นการสื่อสารทางเสียงเพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระของสาร เนื้อหาหรือข่าวสารบางส่วนไม่สามารถนำมาใช้ในการออกอากาศได้เนื่องด้วยระเบียบข้อบังคับทางกฎหมาย เนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าบางอย่างมีความเปราะบางเกี่ยวกับการโฆษณาโดยเฉพาะอาหารและยา รวมไปถึงมีการควบคุมเนื้อหาจากหน่วยงานภาครัฐมากจนเกินไปในบางกรณี รวมไปถึงรูปแบบรายการที่เป็นรายการสด ไม่สามารถควบคุมได้ในบางกรณีเช่น รายการสัมภาษณ์ ผู้ดำเนินรายการไม่สามารถควบคุมผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทุกอย่าง อาจทำให้เกิดความไม่เหมาะสมของเนื้อหา และรูปแบบรายการบางส่วนยึดตามความต้องการของผู้ลงโฆษณาทำให้อาจเกิดความไม่น่าสนใจของผู้ฟัง

1.4 ปัญหาด้านเทคโนโลยี มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้ประกอบกิจการต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อแข่งขันกับคู่แข่ง ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานบางส่วนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร รวมไปถึงเทคโนโลยีทางการสื่อสารหรือสนับสนุนการดำเนินงานบางอย่างมีราคาแพง ทำให้ผู้ประกอบกิจการต้องมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในบางครั้งคล้ายกับการเริ่มทำงานใหม่ทำให้การทำงานช่วงแรกอาจมีความบกพร่องและติดขัดได้ ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเทคโนโลยีสนับสนุน ดำเนินงานที่เพิ่มมากขึ้น และจะต้องมีการใช้ผู้เชี่ยวชาญในการดูแล อีกทั้งยังมีค่าบำรุงรักษาที่ต้องคำนึงถึง

การเข้ามาของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาดของการโฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงลดลงเป็นอย่างมากทำให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงต้องมีการปรับตัวให้ทันกับความก้าวหน้าของสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน แต่ในปัจจุบันนี้มีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ปรับตัวไม่ทัน และต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงไม่ไหวจนได้ปิดตัวลงอย่างมากมาย ถือว่าเป็นอุปสรรคและความท้าทายอย่างมากของผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และด้วยความที่สื่อวิทยุกระจายเสียงมีการให้บริการเพียงเสียงอย่างเดียวทำให้กลุ่มผู้ฟังขาดปฏิสัมพันธ์บางส่วนกับผู้ดำเนินรายการ ไม่เห็นสีหน้าท่าทางของผู้ดำเนินรายการ และสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่กระจายสัญญาณผ่านเสาส่งสัญญาณทำให้บางกรณีที่สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการออกอากาศไม่ว่าจะเป็นฝนตก พายุร้อน ทำให้ไม่สามารถออกอากาศได้ ทำให้เกิดช่องว่างทางการออกอากาศ (Dead air) โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน และการออกอากาศของสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นรูปแบบการออกอากาศ

แบบทันทีทันใด (Real time) ดังนั้นในการออกอากาศจะเกิดช่องว่างทางการออกอากาศ (Dead air) หรือความผิดพลาดอื่น ๆ ไม่ได้ แม้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงจะเป็นสื่อที่มีความโดดเด่นในด้านการสื่อสารด้วยเสียง แต่สื่อวิทยุไม่สามารถที่จะทบทวนและฟังซ้ำได้ จึงทำให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สารความรู้ ความบันเทิงที่เกิดขึ้นเป็นการสื่อสารทางเดียว และข้อมูลที่น่าเสนอออกไปแล้วสูญหายไปตามเวลา

2. สร้างและพัฒนารูปแบบของกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงขึ้นมา โดยให้ชื่อว่า “กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก” ซึ่งเป็นโมเดลที่ได้ผสมผสานแนวคิดโมเดลรูปแบบการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงตามแนวคิดของ รัศมิมาลย์ เกียวศรีกุล โมเดลรูปแบบการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงตามแนวคิดของนักวิชาการจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงตามแนวคิดของผู้วิจัย

สำหรับแนวคิดของ รัศมิมาลย์ เกียวศรีกุล (2562 : 199) กล่าวถึง องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารองค์กร การบริหารรายการ การบริหารรายได้ และการบริหารเทคโนโลยี ซึ่งแตกต่างกับแนวคิดของนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งได้แยกรูปแบบการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงออกเป็น 2 ส่วน คือการบริหารจัดการปัจจัยภายใน และการบริหารปัจจัยภายนอก โดยในการบริหารจัดการปัจจัยภายใน ประกอบด้วย การจัดการบุคลากร การจัดการงบประมาณ การจัดการเนื้อหารายการ การจัดการรูปแบบรายการ และการจัดการเทคโนโลยี ส่วนการบริหารปัจจัยภายนอกประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นของบุคคลภายนอกแล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงการบริหารงาน การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกัน แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงตามแนวคิดของผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญใน 4 ประเด็น คือ

- 2.1 การบริหารจัดการบุคลากร
- 2.2 การบริหารจัดการงบประมาณ
- 2.3 การบริหารจัดการเนื้อหาและรูปแบบรายการ
- 2.4 การบริหารจัดการเทคโนโลยี

ผู้วิจัยยังได้วางการบริหารจัดการองค์กรในบริบททางสังคม บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง นอกจากนี้จะพบว่ารูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก มีลักษณะโครงสร้างสอดคล้องกับแนวคิดของ เดนนิส แมคควอล (Dennis McQuail, 1987) กล่าวว่าโครงสร้างองค์กรนั้น โครงสร้างมีผลกระทบโดยตรงต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งก็จะมีผลต่องานที่ออกมาเช่นเดียวกัน เราจะต้องไม่พิจารณาเพียงแค่องค์กรสื่อเท่านั้น แต่จะต้องมองไปที่ความสัมพันธ์ขององค์กรสื่อกับองค์กรอื่น ๆ ในสังคมด้วย โดยภายในตัวองค์กรสื่อจะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการองค์กร (Management) งานสื่อมวลชนเป็นงานที่ไม่สามารถทำคนเดียวได้ จะต้องมีส่วนร่วมมากมายภายในองค์กร และผู้ร่วมงานแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นด้าน ระดับการศึกษา อายุ เพศ องค์กรจึงต้องอาศัยการจัดการบริหารที่ดี 2) ด้านเทคนิค (Technical) เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีการผลิตและกระจาย

ข่าวสารข้อมูล 3) ความเป็นมืออาชีพ (Media professional) จะต้องมีการฝึกหัดและต้องมีวิชาความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกาญจนา แก้วเทพ (2545) ที่ว่า แนวทางการบริหารจัดการวิทยุกระจายเสียงจะต้องครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) การบริหารจัดการตัวบุคคล 2) การบริหารจัดการการผลิตรายการ 3) การบริหารจัดการอุปกรณ์สิ่งของ 4) การบริหารจัดการงบประมาณ

สำหรับรูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงขึ้นนั้นได้นำไปทดลองใช้กับสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. โดยมีการจัดการคือ มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยกำหนดหลักสูตรออกเป็น 2 หลักสูตร หลักสูตรละ 2 วัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงของผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง โดยประกอบด้วย ภาระเบียบข้อบังคับและความรู้ในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง การเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์บริหารและจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง เทคนิคการจัดการองค์การสื่อวิทยุกระจายเสียง การประเมินและติดตามผลการออกอากาศรายการวิทยุกระจายเสียง

2. หลักสูตรทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อการจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยประกอบด้วย ระบบการทำงาน อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการออกอากาศ การบันทึกเสียง การตัดต่อและการผลิตรายการ การจัดการระบบเครือข่าย และโปรแกรมจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียง การดูแลซ่อมบำรุง ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ประกอบการ บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. มีความพร้อมในการทดลองต่อไป

3. การประเมินรูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการของสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการวิจัย พบว่า

ผู้ประกอบกิจการด้านวิทยุกระจายเสียง บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร มีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก โดยเพศ และอายุ ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบกิจการด้านวิทยุกระจายเสียง บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร แต่สถานภาพในองค์กร ระดับการศึกษา และรายได้ ของผู้ประกอบกิจการด้านวิทยุกระจายเสียง บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร มีผลต่อความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มผู้ฟังมีพฤติกรรมการรับฟังรายการของทางสถานีวิทยุสัมพันธ์จันทร์ ความถี่ FM 103.75 MHz. อยู่ในระดับปานกลาง โดยเพศ และ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการ ในส่วนของระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการของสถานีวิทยุสัมพันธ์จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. ส่วนพึงพอใจต่อการฟังรายการของสถานีนั้นทั้งองค์ประกอบด้านรายการ องค์ประกอบด้านเทคนิคและเทคโนโลยี อยู่ระดับมาก โดยเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการรับฟังรายการจากทางสถานี แต่อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับฟังรายการจากทางสถานี

จากผลการประเมินรูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุ สัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. หลังจากที่ได้มีการปรับใช้กลยุทธ์การจัดการสื่อ วิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผลการวิจัยพบว่า ประกอบกิจการด้าน วิทยุกระจายเสียง บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร มีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การจัดการสื่อ วิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกอยู่ในระดับมาก กลุ่มผู้ฟังมีพฤติกรรมมารับฟังรายการของทาง สถานีวิทยุสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. อยู่ในระดับปานกลาง และพึงพอใจต่อการฟัง รายการของสถานีนั้นทั้งองค์ประกอบด้านรายการ องค์ประกอบด้านเทคนิคและเทคโนโลยี อยู่ระดับ มาก ซึ่งในภาคตะวันออกมีสถานีวิทยุกระจายเสียงจำนวนกว่า 255 สถานี ทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง ของภาครัฐและเอกชน จึงมีการแข่งขันที่สูงมากในการด้านส่วนแบ่งทางการตลาดของกลุ่มผู้ฟัง ถึงแม้ว่าพฤติกรรมของกลุ่มผู้ฟังจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็มีมีความพึงพอใจต่อการรับฟังสถานี วิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. อยู่ในระดับมาก เนื่องจากระบบ ทางเทคนิคการออกอากาศที่ระบบเสียงมีความชัดเจน รูปแบบรายการตอบสนองความต้องการและ ความสนใจของกลุ่มผู้ฟังได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีช่องทางในการรับฟังได้หลายช่องทางและผู้รับฟัง มีส่วนร่วมในรายการโดยมีทั้งการโทรเข้าร่วมรายการ การส่งข้อความแสดงความคิดเห็นในไลฟ์สด ออกอากาศจากทางสถานีที่มีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม (อนุสรณ์ ศรีชุมพล, สัมภาษณ์หยิ่งลึก 16 มีนาคม 2567) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับฟังที่ได้ระดับมากนั้น มีผลจากการนำเอา กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงไปทดลองใช้ มีการปรับเปลี่ยนฟังรายการ รูปแบบรายการ และรูปแบบการออกอากาศที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับฟังได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ฟังมีความพึงพอใจ ต่อการรับฟังสถานีวิทยุวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. สอดคล้องกับ แนวคิดของรัศมีมาลย์ เกียวศรีกุล (2562 : 200-201) ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการสื่อ วิทยุกระจายเสียงว่า ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงต้องเข้าใจบริบทแวดล้อมการองค์กรสื่อที่ เปลี่ยนแปลง ต้องสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการบริหารให้เหมาะสม การรักษาหรือคงสภาพเดิม ไม่สามารถทำให้องค์กรดำรงอยู่ได้ เนื่องจากบริบทของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ ช่องทางสื่อ รูปแบบและวิธีการผลิตเนื้อหาสาร ตลอดจนพฤติกรรมผู้รับสาร สถานีวิทยุกระจายเสียง ในฐานะที่เป็นผู้ส่งสารจึงต้องปรับตัวหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสร้างกระบวนการสื่อสารที่ตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้รับสาร และควรใช้ประโยชน์จากช่องทางออนไลน์ เพื่อข้ามข้อจำกัดในด้าน ต่าง ๆ ของการการออกอากาศวิทยุกระจายเสียงแบบเดิม โดยการใช้การเผยแพร่เนื้อหา ติดต่อบริการกับ กลุ่มเป้าหมายหรือสร้างสรรค์รูปแบบการใช้ประโยชน์อื่น ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ ของกลุ่มเป้าหมาย

สถานีวิทยุกระจายเสียงควรเสนอเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อชีวิตของกลุ่ม ผู้ฟังไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง อาจจะเป็นการให้ความบันเทิง ให้ข่าวสาร ให้ความรู้ในด้านที่เกี่ยวข้องกับ สภาพสังคม เพื่อให้กลุ่มผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานี วิทยุวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มี ทั้งความบันเทิง ข่าวสาร และสาระความรู้ โดยเฉพาะด้านการเกษตรซึ่งสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ที่เป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเป็นหลักอย่างจังหวัดจันทบุรี อีกทั้งงานทางด้านเทคนิคและเทคโนโลยี เนื่องจากระบบทางเทคนิคการออกอากาศที่ระบบเสียงมีความชัดเจน รูปแบบรายการตอบสนอง

ความต้องการและความสนใจของกลุ่มผู้ฟังได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีช่องทางในการรับฟังได้หลายช่องทางและผู้รับฟังมีส่วนร่วมในรายการ ดังนั้นกลุ่มผู้ฟังจึงมีความพึงพอใจต่อการรับสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. อยู่ระดับมาก นอกจากนั้นแล้วยังเป็นเรื่องของความเป็นมืออาชีพและประสบการณ์ของผู้ดำเนินรายการที่มีความเหมาะสมกับรูปแบบรายการ มีการใช้ภาษาที่เหมาะสม นำเสียงนุ่มนวลน่าฟัง อีกทั้งยังมีการสอดแทรกเสียงดนตรีประกอบที่เหมาะสมทำให้รายการมีความน่าสนใจตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ฟังได้เป็นอย่างดี เนื้อหาสาระที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ รูปแบบรายการมีความยืดหยุ่น มีช่วงเวลาที่เหมาะสม และที่สำคัญคือการใช้มีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังทั้งในรูปแบบของการโทรเข้ามามีส่วนร่วมในรายการ การแสดงความคิดเห็นบนช่องทางออนไลน์ การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพัชรพร ตีวงศ์ (2562 : 227-228) กล่าวว่า การจะผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงในยุคดิจิทัล ผู้ผลิตรายการจึงควรศึกษาและประยุกต์ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบผสมผสาน การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ฟัง และกลยุทธ์การเล่าเรื่องข้ามสื่อ โดยเลือกใช้ออกแบบเนื้อหาและรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร เพื่อสร้างประสิทธิภาพและประโยชน์ทางการสื่อสารมากที่สุด ด้วยการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานีวิทยุเพื่อให้ผู้ฟังเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถานีมากที่สุด

นอกจากนี้รูปแบบการเป็นวิทยุกระจายเสียงในยุคหลอมรวมสื่อ ไม่ว่าจะเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงประเภทบริการสาธารณะของภาครัฐ และประเภทบริการธุรกิจของภาคธุรกิจเอกชน นั้น สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ คือ ความตื่นตัวต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการให้ความสำคัญกับการเป็นผู้นำที่จะก้าวไปก่อนคู่แข่งขั้นเสมอ (สุณิสรา เมืองแก้ว, 2562 : 224) ซึ่งตรงกับแนวคิดกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร งบประมาณ เนื้อหาและรูปแบบรายการ รวมไปถึงเทคโนโลยีซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง

สำหรับการติดตามผลการใช้รูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกของสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์ จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. มีข้อดีและข้อจำกัดดังต่อไปนี้

ข้อดีการนำเอาโมเดลกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกไปใช้

1. สร้างระบบในการพัฒนารูปแบบการจัดการองค์กรของสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์ จันทร์ คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. ให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้นทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ เนื้อหา รูปแบบรายการและเทคโนโลยี
2. เป็นตัวอย่างให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียงอื่น ๆ ให้เห็นว่าหลังจากที่ได้นำเอารูปแบบโมเดลดังกล่าวมาทดลองใช้แล้วเกิดประสิทธิภาพและผลสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงอื่น ๆ อาจเกิดการสอบถามข้อมูลและรูปแบบการบริหารจัดการ จะช่วยยกระดับและพัฒนาสื่อวิทยุกระจายเสียงต่อไป

3. ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์ จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. บริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลกำไรจากการดำเนินงาน บุคลากร และผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีระบบและเต็มประสิทธิภาพ

4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับสื่อวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาองค์กร

5. กลุ่มผู้ฟังมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและเกิดความพึงพอใจของสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์ จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. เนื่องจากการเกิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการและการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดการนำเอาโมเดลกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกไปใช้

1. เทคโนโลยีบางอย่างที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานีวิทยุกระจายเสียงมีราคาที่สูง และการเปลี่ยนแปลงระบบการออกบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงทำให้มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในครั้งแรกค่อนข้างมาก เช่น การวางระบบออนไลน์ทั้งทางวิทยุออนไลน์ ที่ต้องใช้อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ รวมไปถึงการเช่าโดเมนเว็บไซต์ของวิทยุออนไลน์ที่มีค่าใช้จ่ายรายปี การจัดทำระบบควบคุมระยะไกลที่ต้องซื้อโปรแกรมประยุกต์ที่มีราคาสูงและมีค่าบริการรายปี ทำให้สถานีวิทยุกระจายเสียงไม่สามารถนำเอาเทคโนโลยีบางอย่างมาปรับใช้ได้เนื่องจากต้องคำนึงถึงงบประมาณที่ใช้ในการลงทุน รวมไปถึงค่าซ่อมบำรุงดูแลรักษา

2. อุปสรรคเรื่องของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่สามารถเขียนโปรแกรมสร้างเว็บไซต์และดูแลระบบออนไลน์ได้ รวมไปถึงบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการระบบการออกอากาศ และการดูแลรักษาซ่อมบำรุงระบบออกอากาศ

3. ผู้รับฟังรายการไม่สามารถมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของทางสถานีวิทยุกระจายเสียงได้ทั้งหมดเนื่องจากความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ อายุ สุขภาพ หรือการเดินทางได้แต่รับฟังรายการได้เพียงอย่างเดียว ทำให้ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงไม่สามารถรับรู้ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะได้ทั้งหมด

4. ข้อจำกัดเรื่องการคัดเลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงในการทดลองใช้กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกที่มีข้อจำกัด ทำให้สามารถเลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงได้เพียงแห่งเดียวในการทำทดลอง ถ้าสามารถเลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ทดลองที่มากขึ้น ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน สถานีวิทยุสาธารณะ จะทำให้ได้ผลการทดลองที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5. ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการทำการทดลองใช้กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออก ที่มีการทดลองใช้กับสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. เพียง 3 เดือนซึ่งถือว่าน้อยเกินไปถ้าหากใช้ระยะเวลาในการทดลองนานกว่านี้จะได้ผลการทดลองที่มีความแน่นอนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการทดลองนำเอาโมเดลกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ ซึ่งครอบคลุมแนวทางในการบริหารจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากร การบริหารจัดการงบประมาณ การบริหารจัดการเนื้อหา รูปแบบรายการ และการบริหารจัดการเทคโนโลยี
2. หน่วยงานรัฐบาลหรือหน่วยงานทางการศึกษาควรให้ความสนใจในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน สังคม รวมไปถึงหน่วยงาน สถาบัน และองค์กรสื่อวิทยุกระจายเสียงต่อไป
3. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีนานมากนัก ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้ อาจจะไม่สามารถนำไปใช้ในบริบทของสื่อวิทยุกระจายเสียงอื่น ๆ ไม่ได้เนื่องจากบางหน่วยงานอาจเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่มีโครงสร้างองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง อย่างเช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) สถานีวิทยุกระจายเสียง บมจ.อสมท. สถานีวิทยุเครือข่ายต่าง ๆ เนื่องจากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสถานีวิทยุกระจายเสียงสัมพันธ์จันทบุรี คลื่นความถี่ FM 103.75 MHz. ที่ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นวิทยุธุรกิจขนาดเล็ก มีโครงสร้างการบริหารไม่ซับซ้อน ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรมีผลต่อพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงที่แตกต่างกันด้วย
4. ในยุคของการแข่งขันของสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้สิ่งที่ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงควรคำนึงเป็นอย่างแรกคือ การปรับตัว ให้ทันกับสื่อใหม่ที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา แต่จะต้องรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของตนซึ่งเป็นจุดแข็งสำคัญที่จะทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งต่างความเป็นเอกลักษณ์ มีประสบการณ์การดำเนินงานมายาวนาน หากมีการทำวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ศึกษามิหลังความเป็นมาตั้งแต่การก่อตั้งสถานีมาจนถึงปัจจุบัน จะทำให้พบการเปลี่ยนแปลง และความพยายามปรับตัวทางด้านต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในแต่ละยุคสมัยอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น
6. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียงและสร้างการขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสื่อวิทยุกระจายเสียงในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร เทคโนโลยี สร้างความร่วมมือในการสร้างมาตรฐานการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของสื่อวิทยุกระจายเสียงให้มีบทบาทในสังคมมากขึ้น ผู้วิจัยยังพบข้อจำกัดซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในด้านความไม่ชัดเจนของกฎหมายที่กำกับดูแล เนื่องจากช่วงที่ศึกษาอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ร่างแผนความถี่วิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัล และการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (ร่าง) ประกาศ กสทช. ทำให้การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรข่าวสารร่วมกันจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การทดลองใช้โมเดลกลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวควรมีการนำเอาไปทดลองใช้ในรูปแบบสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีความแตกต่างกัน หลากหลายพื้นที่เพื่อให้ได้ผลการทดลองที่มีความหลากหลายและได้กลยุทธ์การจัดการสื่อวิทยุกระจายเสียงที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในองค์กรสื่อวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ที่มีบริบทแตกต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาต่อยอดในองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากองค์ประกอบที่ผู้วิจัยทำการศึกษาซึ่งจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมองค์ประกอบได้หลากหลายและได้ผลการวิจัยที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบทางด้านการตลาดควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความสมบูรณ์แบบครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงในมุมมองเชิงบทบาทหน้าที่ของสื่อที่มีต่อประชาชน บนแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการของสื่อวิทยุที่มีวิธีการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป
5. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพร้อม และการต้นตัวในการเข้าถึงการเปลี่ยนผ่านสู่วิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัลของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง ผู้ผลิตเครื่องรับส่งวิทยุกระจายเสียง กลุ่มผู้ฟัง ในการดำเนินงาน และการใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุกระจายเสียงสถาบันการศึกษา